సైమన్ కమిషన్ మరియు నెహ్రూ నివేదిక

సైమన్ కమిషన్ మరియు నెహ్రూ నివేదిక

20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో స్వయం పాలన మరియు ప్రాతినిధ్యం కోసం భారతదేశం యొక్క పోరాటంలో ఒక ముఖ్యమైన కాలంగా గుర్తించబడింది. సైమన్ కమిషన్ మరియు నెహ్రూ నివేదిక ఈ ప్రయాణంలో రెండు కీలకమైన మైలురాళ్లు. బ్రిటిష్ వలస పాలన నుండి స్వాతంత్ర్యం కోసం భారతదేశం యొక్క పోరాట పథాన్ని రూపొందించడంలో ఈ సంఘటనలు కీలక పాత్ర పోషించాయి. ఈ కథనంలో సైమన్ కమిషన్ మరియు నెహ్రూ నివేదిక కు సంబంధించిన వివరాలు చర్చించాము.

సైమన్ కమిషన్

సైమన్ కమీషన్, అధికారికంగా "ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమీషన్" అని పిలుస్తారు, ఇది సర్ జాన్ సైమన్ అధ్యక్షతన 1927లో ఏర్పడింది. దీని ఉద్దేశ్యం భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1919 యొక్క పనితీరును అంచనా వేయడం మరియు సంభావ్య రాజ్యాంగ సంస్కరణలను సిఫార్సు చేయడం. అయితే, కమిషన్ కూర్పు మొదటి నుండి వివాదాస్పదమైంది. ఇది పూర్తిగా బ్రిటీష్ సభ్యులను కలిగి ఉంది, భారతీయ ప్రాతినిధ్యం లేకుండా, ఇది విస్తృత నిరసనలు మరియు బహిష్కరణలకు దారితీసింది.

కమిషన్‌లో భారతీయ సభ్యులు లేకపోవడంపై దేశవ్యాప్తంగా తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమైంది. భారతీయులు తమ రాజకీయ ప్రాతినిధ్యం మరియు పాలనలో తమ హక్కులను పొడిగించాలనే డిమాండ్‌కు ప్రత్యక్ష అవమానంగా భావించారు. జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ మరియు మోతీలాల్ నెహ్రూ వంటి నాయకుల నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్ పార్టీ, కమిషన్ ఏకపక్ష కూర్పును తీవ్రంగా నిరసించింది. కమిషన్‌లో భారతీయులను చేర్చాలని డిమాండ్ చేస్తూ నిరసనలు, సమ్మెలు, ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు.

సైమన్ కమీషన్ లక్ష్యం

- 1919 భారత ప్రభుత్వ చట్టంపై దర్యాప్తు చేయడానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఒక కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసింది.
- కమిషన్ యొక్క లక్ష్యం చట్టం యొక్క కార్యాచరణను పరిశోధించడం మరియు పరిపాలనా వ్యవస్థలో తదుపరి సంస్కరణల కోసం సిఫార్సులు చేయడం.
- భారతీయులకు పాలనా అధికారాలు కల్పించే ప్రక్రియను వాయిదా వేయాలని కోరింది.
- దేశంలోని జాతీయ ఉద్యమాలను నిర్మూలించే అవకాశం ఉన్న ప్రాంతీయ ఉద్యమాన్ని వ్యాప్తి చేయడానికి మరియు మద్దతు ఇవ్వడానికి వారు ప్రయత్నించారు.

భారతదేశంలో సైమన్ కమిషన్ ఎందుకు బహిష్కరించబడింది?

భారతీయ ప్రజానీకంపై సంస్కరణల ప్రభావాన్ని పరిశీలించేందుకు సైమన్ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. జనాల అవసరాల పట్ల ఏమాత్రం అవగాహన లేని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కేవలం బ్రిటీష్ ఎంపీలను మాత్రమే సభ్యులుగా నియమించుకుంది. ఇది దేశ జనాభాకు కోపం తెప్పించింది మరియు కమిషన్ నినాదాలు మరియు తీవ్ర విమర్శలను ఎదుర్కొంది.

1927 మద్రాసు సెషన్‌లో కాంగ్రెస్ పార్టీ కమిషన్‌ను బహిష్కరించింది. ముహమ్మద్ అలీ జిన్నా నాయకత్వంలోని ముస్లిం లీగ్ కూడా దానిని బహిష్కరించి విమర్శించింది. అయితే దీనిపై దక్షిణాదిలోని జస్టిస్ పార్టీ ప్రభుత్వం పక్షాన నిలిచింది.

సైమన్ భారత భూభాగంలోకి దిగిన వెంటనే గో బ్యాక్ అనే నినాదాలతో కమిషన్‌కు ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. ఈ నిరసనలు, నినాదాలతో దేశంలో ఎక్కడ చూసినా హర్తాళ్లు, నల్లజెండాల ప్రదర్శనలతో సరిపెట్టారు.
ఈ ఉద్యమాన్ని అణిచివేసేందుకు లాఠీ ఛార్జ్ చేశారు.

సైమన్ కమిషన్ నివేదిక

- కమిషన్ నివేదిక 1930లో ప్రచురించబడింది. ప్రచురణకు ముందు, భవిష్యత్తులో భారతీయ అభిప్రాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని, రాజ్యాంగ సంస్కరణల సహజ ఫలితం భారతదేశానికి డొమినియన్ హోదా అని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది.
- ఇది డయార్కీని రద్దు చేయాలని మరియు ప్రావిన్సులలో ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వాల ఏర్పాటును సమర్థించింది.
- మతపరమైన ఉద్రిక్తతలు సద్దుమణిగే వరకు ప్రత్యేక మతపరమైన ఓటర్లను నిలుపుకోవాలని కూడా ఇది వాదించింది.
- సైమన్ కమిషన్ ఫలితంగా 1935లో భారత ప్రభుత్వ చట్టం వచ్చింది, ఇది ప్రస్తుత భారత రాజ్యాంగంలోని అనేక అంశాలకు పునాదిగా పనిచేసింది.
- మొదటి ప్రాంతీయ ఎన్నికలు 1937లో జరిగాయి, దాదాపు అన్ని ప్రావిన్సులలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడ్డాయి.
- కమీషన్ రాక భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమానికి నాయకులు మరియు ప్రజానీకాన్ని ఉత్తేజపరిచింది.

నెహ్రూ నివేదిక

సైమన్ కమిషన్‌కు ప్రతిస్పందనగా, 1928లో రాజ్యాంగ సంస్కరణల కోసం భారత డిమాండ్‌లను అందించడానికి అఖిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ సమావేశం నెహ్రూ నివేదికను రూపొందించడానికి దారితీసింది, దాని ప్రధాన రచయిత మోతీలాల్ నెహ్రూ పేరు పెట్టారు. రాజ్యాంగ సంస్కరణలు మరియు స్వయం పాలనపై భారతీయ దృక్పథాన్ని నివేదిక వివరించింది.

నివేదిక యొక్క సిఫార్సులు

- డొమినియన్ స్టేటస్: బ్రిటిష్ క్రౌన్‌తో సింబాలిక్ సంబంధాన్ని కొనసాగిస్తూనే అంతర్గత స్వీయ-పరిపాలనకు అవకాశం కల్పిస్తూ బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్‌లో భారతదేశానికి డొమినియన్ హోదా కల్పించాలని నివేదిక ప్రతిపాదించింది.
- బాధ్యతాయుతమైన ప్రభుత్వం: ఇది బాధ్యతాయుతమైన ప్రభుత్వం కోసం వాదించింది, దీని అర్థం కార్యనిర్వాహక వర్గం శాసనసభకు జవాబుదారీగా ఉంటుంది, తద్వారా మరింత ప్రజాస్వామ్య మరియు భాగస్వామ్య పాలనా నిర్మాణాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.
- వయోజన ఓటు హక్కు: కుల, తరగతి లేదా లింగంతో సంబంధం లేకుండా ప్రతి అర్హత కలిగిన పౌరుడు ఎన్నికల ప్రక్రియలో పాల్గొనేందుకు వీలు కల్పిస్తూ సార్వత్రిక వయోజన ఓటు హక్కును నివేదిక సిఫార్సు చేసింది.
- మైనారిటీ హక్కులు: రిజర్వ్‌డ్ సీట్లు మరియు మతపరమైన మరియు భాషాపరమైన మైనారిటీలకు ప్రత్యేక ఎన్నికల కోసం వాదించడం ద్వారా మైనారిటీ కమ్యూనిటీల గురించిన ఆందోళనలను నివేదిక ప్రస్తావించింది. ఇది విస్తృత రాజకీయ దృశ్యంలో వారి ప్రాతినిధ్యం మరియు రక్షణను నిర్ధారించే ప్రయత్నం.
- మతపరమైన మరియు సాంస్కృతిక స్వేచ్ఛ: పౌరులందరూ తమ విశ్వాసాలను ఆచరించడానికి మరియు జోక్యం లేకుండా వారి సంప్రదాయాలను సంరక్షించడానికి అనుమతించే మత మరియు సాంస్కృతిక స్వేచ్ఛలను రక్షించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నివేదిక నొక్కి చెప్పింది.
- ప్రాథమిక హక్కులు: రాజ్యాంగంలో ప్రాథమిక హక్కులను చేర్చాలని, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛలు మరియు ఏకపక్ష రాజ్య చర్యల నుండి రక్షణ కల్పించాలని నివేదిక కోరింది.
- సుప్రీంకోర్టు ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదన.
- భాషా ప్రాతిపదికన ప్రావిన్సులు సృష్టించబడతాయి.
- దేశంలోని భాష భారతీయ భాషగా ఉంటుంది, దేవనాగరి (సంస్కృతం/హిందీ), తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, బెంగాలీ, మరాఠీ లేదా గుజరాతీలో వ్రాయబడుతుంది. ఆంగ్ల వినియోగం అనుమతించబడాలి.
- కేంద్రంతో అవశేష అధికారాలతో సమాఖ్య ప్రభుత్వం. కేంద్రంలో ఉభయ సభలు ఉంటాయి. మంత్రిత్వ శాఖ శాసనసభకు బాధ్యత వహిస్తుంది.

నెహ్రూ నివేదిక - ముస్లిం లీగ్ స్పందన

1916 కాంగ్రెస్-ముస్లిం లీగ్ ఒప్పందం ప్రకారం ముస్లిం మైనారిటీ ప్రత్యేక ఓటర్లు మరియు ప్రాముఖ్యతను పొందింది, అయితే నెహ్రూ నివేదిక ఈ నిబంధనలను తిరస్కరించింది. భారతదేశంలోని ఈశాన్య మరియు వాయువ్య ప్రాంతాలలో మెజారిటీగా ఉన్నప్పటికీ, ప్రాంతీయ శాసనసభను తాము నియంత్రించే చోట, తాము ఎల్లప్పుడూ కేంద్రంలో మైనారిటీగా ఉంటామని ముస్లింలు అర్థం చేసుకున్నారు.

తత్ఫలితంగా, నెహ్రూ నివేదిక సిఫార్సులకు విరుద్ధంగా ఉన్న ప్రావిన్సులకు అవశేష అధికారాలు ఇవ్వాలని వారు డిమాండ్ చేశారు. సెంట్రల్ లెజిస్లేచర్‌లో కనీసం 13 మంది ముస్లింలు ఉండాలి. ప్రత్యేక ఓటర్లను అందించడం మరియు మతపరమైన

సమూహ నిశ్చితార్థాన్ని నిర్వహించడం రెండూ అవసరం. భౌగోళిక పంపిణీ జరిగితే, అది పంజాబ్ మరియు బెంగాల్ ప్రావిన్సులలో నివసిస్తున్న ముస్లింలపై హానికరమైన ప్రభావాన్ని చూపకూడదు.

నాలుగింట మూడొంతుల మంది సభ్యులు బిల్లును వ్యతిరేకిస్తే శాసనపరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. బొంబాయి నుండి సింధ్‌ను వేరు చేయడం చాలా ముఖ్యం. బలూచిస్థాన్ రీఫార్మాట్ చేయబోతున్నారు. ముస్లింలకు అన్ని సేవలు సమానంగా అందించాలి. ముస్లిం చట్టం, సంస్కృతి, విద్య, ధార్మిక సంస్థల రక్షణకు రాజ్యాంగం ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఇవ్వాలి. జాతీయ మరియు ప్రాంతీయ మంత్రిత్వ శాఖలు ప్రతి ఒక్కటి మొత్తం ముస్లిం జనాభాలో మూడవ వంతు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. రాజ్యాంగాన్ని మార్చవలసి వస్తే, ప్రావిన్సులు మార్పులకు అంగీకరించాలి. జిన్నా యొక్క ఈ డిమాండ్లు నెరవేర్చబడనందున, అతను మార్చి 1929లో 'పద్నాలుగు పాయింట్లు' ఇచ్చాడు.

జిన్నా పద్నాలుగు పాయింట్లు

- ప్రావిన్సులకు కొంత అధికారాన్ని ఇచ్చే సమాఖ్య రాజ్యాంగం.
- ప్రాంతీయ స్వాతంత్ర్యం.
- రాజ్యాంగ సవరణ చేయడానికి ముందు రాష్ట్రాలు అన్నీ అంగీకరించాలి.
- ఏ ప్రావిన్స్‌లోనైనా ముస్లిం మెజారిటీలను సమానత్వం లేదా మైనారిటీలకు తగ్గించకుండా, అన్ని శాసనసభలు మరియు రాజకీయ సంస్థలలో తగిన ముస్లిం ప్రాతినిధ్యం.
- సైన్యం మరియు ఇతర స్వయం-పరిపాలన సంస్థలలో తగినంత మంది ముస్లింలు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.
- సెంట్రల్ లెజిస్లేచర్ సభ్యత్వంలో 1/3 వంతు ముస్లింలు ఉన్నారు.
- రాష్ట్ర మరియు ఫెడరల్ క్యాబినెట్‌లలో మూడొంతుల మంది ముస్లిం సభ్యులు ఉన్నారు.
- ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలను డిమాండ్ చేశారు.
- 3/4 ఓట్ల తేడాతో బిల్లు తమ ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా ఉంటుందని మైనారిటీ సంఘం భావిస్తే, అది ఏ శాసనసభలోనూ ఆమోదించబడదు.
- ఏదైనా ప్రాదేశిక పునర్నిర్మాణం బెంగాల్, పంజాబ్ లేదా NWFP ముస్లిం మెజారిటీపై ప్రభావం చూపదు.
- బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ నుంచి సింధు విడిపోవడం.
- బలూచిస్తాన్ మరియు NWFPలో రాజ్యాంగ మార్పులు.
- అన్ని వర్గాలకు సంపూర్ణ మత స్వేచ్ఛ.
- వారి మతం, సంస్కృతి, విద్య మరియు భాషపై ముస్లింల హక్కులను రక్షించడం.